

א) לקמן ד: . א) וְלִקְמֵן
ד: . א) וְלִקְמֵן דף ג' .
ד) ס"א ל"ג, א) ז"ל וז"ל
הוא ר"ת ולשון אחרית,
ו) ש"ך לעיל במשנה

גליון הש"ס

גמ' צבוע זו אפא. היינו
אפעה תוס' סנהדרין טו
ע"ב ד"ה והבדלם ובי"ב
הרד"ק שמואל א יג יח:
שם דתניא צבוע. עיין
ירושלמי פ"ק דשבת הלכה
ג ע"ה דמתני' דלא ילא
המייט:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה והמשך כו'
לאו בכל כו'. ניצ' ורמב"ם
חולק על זה:

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

טז.

עין משפט
נר מצוה

כולה רבי טרפון היא. ורישא לאו בחצר הניזק גמורה עסקינן משום הכי קתני אינה מועדת ודקא מחייב ליה אשן ורגל בחצר המיוחדת לניזק לפירות וזקמן חזי נזק ותו לא משום דלשוריים הוא רשות לשניהם וכר"ר דמיא: **ראוי לה און.** כגון פירות וירקות: שאין ראוי לה. כסות וכלים: לא. דמשונה הוא וחזי נזק הוא דמשלם: ואי רבי טרפון כו'. הא ודאי לגבי שן רשות הניזק הוא דהא במיוחדת לניזק לפירות אוקימתה: **חמשה סמין הן.** נגיחה נגיפה נשיכה רציפה צעיטה: **ואם הועדו חמשתן מועדין.** והיינו דקתני חמשה מועדין והא דקתני השן מועדת לאכול כו' לאו אמניינא קאי אלא הכי קאמר ושן ורגל מועדין מתחילתן והא דקתני ושור המועד ושור המזיק ברשות הניזק הכי קאמר והיכן העדלתן דשן ורגל ברשות הניזק: ה"ג **מסקיף לה רבינא הא קתני לקמן שור המזיק ברשות הניזק יליד.** ולא גרס דהא דחמשה תנן: **הא קתני לקמן.** צפרק כיצד דקמפרש לכולהו מועדין דפ"ק וקמפרש נמי שור המזיק ברשות הניזק כילד: **אי אמרס צעלמא איירי.** צקן תמה ושור המזיק ברשות הניזק צעלמא צפ"ק היינו דתני פירושא צפ"ק ומפרש פלוגתא דרבי טרפון ורבנן: **אלא אי אמרס לא איירי צב.** צהאי פירקא: **מאי יליד.** אהיכא קאי: **ואם הועדו חמשתן מועדין.** היינו פירושא דחמשה מועדים דתנן במתניתין: **ושן ורגל מועדין מסחילתן.** לאו אמניינא קאי אלא מועדין קתני וחזיל: **והו שור המועד.** הא דאמרן ואם הועדו חמשתן מועדים זהו שור המועד הכתוב בצרפשה: **ושור המזיק כו' מחלוקת רבי טרפון ורבנן.** צפרק שניט והאלס: **ויש מועדים כו'.** סיפא דמתניתין קא מפרש א) והא דלא מנו להו צהדי הני משום דלא כתבין כי הניך: **אלא פנים קטנים אורחיה.** לרבוץ ואם רצלה עליהן צרה"ר פטור וברשות הניזק חייבת נזק שלם דמולדה דרגל הוא: **לימא מסייע ליה הכהמה מועדס למעך כו'.** ומתניתין קתני דאינה מועדת לרבוץ אלא ודאי דמתניתין גדולים וברייתא בכלים קטנים וצילדים קטנים וצצהמה קטנה: **דלמא מן הלד.** האי דקתני מועדת למעך לאו ברציפה אלא מן הלד כשהיא מהלכת ויש צדידה כלים ממעכתן צינה לכותל וזו היא שאמרונו הויקה בגופה דרך הלוכה דהוא תולדה דרגל: **נפרווא אפא:** אף הצבוע. והני דמתניתין מוסיק: **ואמר רב יוסף.** בדוכתא אחריתי: **צבוע זו אפא.** ומדמוסיף ר"מ אפא מכלל דברדלס לאו אפא הוא: **לא קשיא כו'.** דברדלס דמתניתין הוא צבוע וזכר ועליו קאמר רב יוסף צבוע זו אפא ור"מ מוסיק אף צבוע נקבה דלא שמיא אפא. ודכר יוסף לאו אדר"מ איתמר אלא צעלמא איתמר כדתניא צבוע וזכר נעשה כו' אלמא צבוע וזכר משתנה לכמה מניין הלכך קרי לה ברדלס ונפרווא ופא. כך מנאמי: לישנא אחריתא ועיקר הוא מהני צבוע נקבה. ור"מ מוסיק צבוע וזכר תרווייהו מיקרו אפא דתניא צבוע וזכר וכו' ומשום דמשתנה לצריה אחרת אצטרין לאוסופי צהדיא. מפי מורי א) ולא שמעתי:

כולה רבי טרפון היא. הכא נמי גרסינן במיוחדת לאחד מהן לפירות ולא לזה ולזה לשוריים מימה דמשמע הא לשניהם לפירות פטור וא"כ תיפשוט מהכא דפליגי צקושיא דר' זירא וצפירוקא דאציי ולעיל (דף יד.) הש"ס מסופק ולהספדים דגרסי לזה ולזה לשוריים קשיא איפכא דמיפשוט דלא פליגי במיוחדת לשניהם לפירות דחשיב ליה חצר הניזק אע"פ שיש רשות למזיק להניח שם שורו כ"ש היכא דאין מיוחדת לשוריים כלל חשיב חצר הניזק ואע"פ שמיחדת לשניהם לפירות:

ראוי לה אין שאין ראוי לה לא. אין להקשות דלמא הא דקאמר מועדת היינו לשלם מן העלייה ושאין ראוי לה אע"פ שמשלם נ"ש כר' טרפון אינו מועד לשלם מן העלייה כדאמרין צפ"צ (דף יח:): ולשון מועד ש"ך על זה כדאמרין הידום אינו מועד ויש אומרים מועד וזהא קמיפלגי דמר סבר מגופו ומר סבר מן העלייה דע"כ שאין ראוי לה לא משלם כי אם חזי נזק דלקמן צפ"צ (דף יט:): צהדיא קתני גבי השן מועדת לכלה כסות או כלים משלמת חזי נזק: **והנחש הרי אלו מועדים.** [א] לאו בכל עניי הניזק חשיבי מועדים אלא כל אחד צמידי דאורחיה כגון שצא זאב וטרקף ארי ודקס או טרף להניח אצל צמידי דלאו אורחיה כגון ארי שטרף ואכל וכן שאר הניזק דלאו אורחיה ליה הו מועדים אלא משלמי ח"כ וצמידי דאורחיהו דמשלם נ"ש היינו דוקא בחצר הניזק אצל צרה"ר פטור דהו שן צרה"ר כדאמר שמואל בגמ' ארי צרה"ר דקס ואכל פטור ואפ"י נחש שאין נהנה מנשיכתו כדאמרין צפ"ק דמעתי (דף ט.) שנתקצלו כל החיות אצל הנחש ואומרות לו מה הנאה יש לך מ"מ כיון דאורחיה צהדי הו כמו רגל ופטור צרה"ר ולא הו כמו קרן צמר דאיעיד אע"פ דמתכוין להזיק מדחשיב ליה גבי אחריתי: **רבי**

מועדין אחרים כיוצא באלו הזאב והארי הדוב והנמר והנחש: ולא לרבוץ: אמר רבי אלעזר: **לא שנו אלא פכין גדולים אבל פכין קטנים אורחיה הוא לימא מסייע ליה הבהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים דלמא מן הצד איכא דאמרי א"ר אלעזר לא תימא פכין גדולים הוא דלאו אורחיה אבל פכין קטנים את האדם ואת הבהמה ואת הכלים אמר רבי אלעזר דלמא מן הצד איכא דרמי לה מירמא תנן ולא לרבוץ והתניא ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים אמר רבי אלעזר לא קשיא כאן בפכין גדולים וכו': מאי ברדלס אמר רב יהודה נפרוא מאי נפרוא אמר רב יוסף אפא מותיבי רבי מאיר אומר אף הצבוע רבי אלעזר אומר אף הנחש ואמר רב יוסף צבוע זו אפא לא קשיא כאן בצבוע נקיבה צבוע וזכר לאחר שבע שנים נעשה עמלף עמלף לאחר שבע שנים נעשה ערפד לאחר ז' שנים נעשה ערפד לאחר שבע שנים נעשה חוח חוח לאחר שבע שנים נעשה שד שדרו של אדם לאחר שבע שנים נעשה נחש והני מילי דלא ברע במודים אמר מר ר"מ אומר אף הצבוע רבי**

קעג א מיי פ"א מהל' מקי ממון הל' ה סג עשין טו טו"ע ח"מ פ"י שפט עשין ו: קעד ב מיי שם הלכה ו טור ש"ע שם ספיק ח: קעה ג מיי שם הלכה ה סג שם טור ש"ע שם ספיק ז ועיין שם טעור:

רבינו חננאל

מתני'. חמשה תמים ותמשה כו'. ושקלין וטריקן בהא מתני' ולא מתוקמא שפיר, ותרצה רבינא הכי חסורי מיחוסא והכי קתני ה' תמים הן, ואין משלמין אלא חצי נזק, ואלו הן נגיחה נגיפה נשיכה רביצה בטיטה, ואם הועדו, חמשתן מועדין לשלם נזק שלם מן העלייה, ושן ורגל מועדין מתחילתן הן, השן בראוי לה והרגל לשבר כדרך הילוכה, ושור המועד ושור המזיק ברשות הניזק, מחלוקת ר' טרפון ורבנן, והאדם, המזיק, ויש מועדין כיוצא באלו, הזאב והארי והדוב והנמר והברדלס, תניא נמי הכי חמשה תמים הן כו'. ולא לרבוץ, אמר ר' אלעזר אינו מועד לרבוץ על פכים גדולים, ומשונה הוא ומשלם חצי נזק, אבל על פכים קטנים אורחיה הוא ונזק שלם משלם, ואמרי נמי מסייעא ליה בהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים, ודחי' דלמא מן הצד היא אורחיה דהוא היפוך מהפכת כעין חיכוך שדרך הבהמה להתחכך בצדדיה, אבל לרבוץ על הכלים לא, ואסיק, איכא דרמי להו מירמא ופיקר ר' אלעזר מתני' דתני תם בפכין גדולים, מתנינא דתני מועדת בפכין קטנים, מפירוקיה דרב יוסף שמעינן דנפרוא וצבוע תרווייהו אפא נינהו, מיהו נפרוא שם הוקבה וצבוע שם הוכר א), וירושלמי בשבת פ"א ר' יוסי ב"ר בון בשם ר' זבדי אחת לשבע שנים הקבי"ה מחלף (שלמו) [עולמן] ב) ממוחא דרישא מתעבד ערקב ודמיעיא סממא תולעתא דסוסיא מתעבדא אורעי, ודחורחא מתעבדא דברי, עכבדא דטורא מתעבדא חזיר, ב"י שיובא דנוגא מתעבדא דגל, דתניא צבוע וזכר לאחר ז' שנים נעשית ערפד, טרפד לאחר ז' שנים נעשית קימוש, קימוש לאחר ז' שנים נעשית חייה, ויש אומי' חוח, חייה לאחר ז' שנים נעשה שד, שדרו שלארם לאחר ע' שנים נעשה נחש והני מילי בההוא דלא ברע במודים.

א) פ"י רבינו הוא כלשנא אחריתא ש"י רש"י ז"ל. ב) לפטוי צירושלמי שם איתא מומתא דרישא כו' והמניא שמו.

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

קעו א מיי פ"ג מהל' מקי ממון הלכה ז סמג עשין פו טו"ע ח"מ סימן של"א עקי"ו: קעו ב מיי שס פ"א הלכה ז סמג שס טו"ע ח"מ סימן שפט עקי"ט:

רבינו הגנאל

אמר מר רבי אלעזר אומר אף הנחש, ומקשי קיימ' לן דלא קתני אף אלא דהוא מודה על קמייתא. והנחש ר' אלעזר אומ' בומן שהן תרבות אין מועדין, הא אם אינן תרבות מועדין הן. ופרקי' גמי הנחש, כדנתן והנחש מועד לעולם. אמ' שמואל איי ברשות הרבים דרס ואכל פטור. טורף ואכל חייב. פי' אם הבה זה האר' הבתמה כדיו ומתה באירוס שלו, אכלה פטור שכן דרכה בעת שרודת לאכל. וקיימ' לן שן ברשות הרבים מידי אס חשיב תרבות שלהם תרבות: (ו) והוא דלא ברע במודים. לפי שמהנה לברוע וכי שסת זקיף כחויא כדאשכחן ברע שסת במסכת צרכות (דף י"ג: ושם) מדה כנגד מדה ונעשה נחש זהו עונשו שגנאי הוא לו צננה שנעשה נחש: גילין. ויש מפרשים משום דלמרינן במדרש (ט) שיש עטם צדדו של אדם שמתנו נזר לעמיד לנא ואותו עטם חזק וקשה כל כך שהאש יכול לשרופו והשתא כשאחוזו עטם נעשה נחש אינו חי לעמיד לנא ואין צננה לומר שיהא עונש גדול כל כך בשציל עון זה דהא כל ישראל יש להם חלק בעולם הזה:

רבי אלעזר אומר אף הנחש והא אגן תנן ר' אלעזר אומר בומן שהן בני תרבות אינן מועדים והנחש מועד לעולם תני נחש אמר שמואל ארי ברה"ר דרס ואכל פטור מרף ואכל חייב דרס ואכל פטור כיון דאורחיה למידרס הוה ליה כמו שאכלה פירות וירקות דהוה ליה שן ברשות הרבים ופטור מרף לאו אורחיה הוא למימרא דמריפה לאו אורחיה הוא והכתיב יאריה מורף בדי גורותיו בשביל גורותיו ומחנק ללבאותיו בשביל לבאותיו וימלא מרף חוריו בשביל חוריו ומעונותיו מריפה בשביל מעונותיו והתניא (ב) וכן היה שנכנסה לחצר הניזק מרפה בהמה ואכלה בשר משלם נזק שלם הכא במאי עסקינן שמרפה להניח הא אכלה קתני בשנמלכה ואכלה מנא ידעינן ועוד דשמואל נמי דלמא הכי הוא אמר רב נחמן בר יצחק לצדדין קתני שמרפה להניח או דרסה ואכלה משלמת נזק שלם רבינא אמר כי קאמר שמואל בארי תרבות ואליבא דרבי אלעזר דאמר לאו אורחיה אי הכי אפי' דרסה נמי ליחייב אלא דרבינא לאו אשמואל אתמר אלא אמתניתא כי תני מתניתא בארי תרבות ואליבא דר' אלעזר דאמר לאו אורחיה א"ה ח"נ בעי לשלומי דאייעד א"ה מאי האי דקתני לה גבי תולדה דשן גבי תולדה דקרן בעי למיתנייה קשיא: מתני' (ג) במה בין תם למועד אלא שהתם משלם חצי נזק מגופו ומועד משלם נזק שלם מן העלייה: (ד) מאי עלייה אמר רבי אלעזר במעולה שבכנסיו וכן הוא אומר וישכב חוקיהו עם אבותיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד ואמר ר' אלעזר במעלה אצל מעולים שבמשפחה ומאן נינהו דוד ושלמה ויקברוהו בקברותיו אשר כרה לו בעיר דוד וישכיבוהו במשכב אשר מלא בשמים וזנים מאי בשמים וזנים רבי אלעזר אמר זני זיני ר' שמואל בר נחמני אמר בשמים שכל המריח בהן בא ליד זימה: (ה) כי כרו שוחה ללכרני ופחים ממנו לרגלי רבי אלעזר אמר שחשדוהו מזונה ר' שמואל בר נחמני אמר שחשדוהו מאשת איש בשלמא למ"ד שחשדוהו מזונה היינו דכתיב (ו) כי שוחה עמוקה וזנה אלא למ"ד שחשדוהו מאשת איש מאי (ז) שוחה אמו אשת איש מי נפקא מכלל זונה בשלמא למ"ד שחשדוהו מאשת איש היינו דכתיב (ח) ואתה ה' ידעת את כל עצתם עלי למות אלא למאן דאמר שחשדוהו מזונה מאי למות שהשליכוהו לבאר מיטם (ט) דרש רבא מאי דכתיב (י) והיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם אמר רימיה לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם אפילו בשעה אדם שאינו מהוגנים כדי שלא יקבלו עליהן שכר: (כ) וכבוד עשו לו במותו מלמד שהושיבו ישיבה על קברו פליגי בה ר' נתן ורבנן חד אמר שלשה וחד

אף הנחש. מדקתני אף מכלל דלר' אלעזר הוה אינן מועדין: והא אגן סנן ר' אלעזר אומר. נחש הוא מועד אצל בני לא: דרס. שלא הרגה אלא מחיים אכלה פטור דאורחיה הוא וכן צרה"ר פטור: ערף. שהרגה ואכלה: חייב. דלאו אורחיה היא ותולדה דקרן הוא ומשלם חצי נזק צרה"ר: בדי גורוסיו. די מכלל גורוסיו ילדיו. אלמא טורף הוא: ומשני בשביל גורוסיו. אורחיה להרוג ולהציא ולהנזיע אצל לטרופו ולאכול הוא עצמו כי האי לאו אורחיה: וקפרינן והכניס ומחנק לנצחוסיו. אלמא אורחיה להרוג. ומשני בשביל לנצחוסיו: והכניס וימלא ערף חוריו ומשני בשביל חוריו. אורחיה להרוג ולהציא לחוריו ולהנזיע אצל לאכול מיד לאחר הריגה כי הא דשמואל לאו אורחיה הוא: טרפה צנמה. והרגמה ואכלה הצטר: משלם נזק שלם. מדמשלמת בחצר הניזק נזק שלם מכלל דאורחיה הוא ותולדה דשן היא וצרה"ר ליפטור: להניח. להנזיע אורחיה להרוג: ועוד דשמואל נמי. דלמנן טורף ואכל חייב אמאי חייב דלמנן הכי הוא דטרף על מנת להנזיע ומנךן ואכל וליפטור: ה"ג אמר רב נחמן לרדין קטני טרפה והניחה או דרסה ואכלה משלמת נזק שלם. כלומר הא דקתני צרימתא טרפה צנמה ואכלה צטר מרי מיני נינהו טרפה צנמה והניחה או אכלה צטר על ידי דריסה משלם נזק שלם: רבינא אמר. לעולם לא אורחיה הוא לטרופו ולאכול ושמואל דמחייב ליה צרה"ר צברי תרבות כו' ואליבא דר' אלעזר: אי הכי אפי' דרס נמי לחייב אלא. ודאי דרבינא לא אדשמואל אתמר אלא אי איכא לאוקמנא לדרינא אתמיתא הוא דמוקמת ליה והכי קאמר רבינא הא דקתני מתניתא נזק שלם לאו משום דאורחיה לטרופו דלפי' צברי תרבות נמי מתוקמה: ופרסינן ממיתא נמי הכי איתא לדרינא חצי נזק צעי לשלומי: אי הכי. דמולדה דקרן היא אדמתי להא ממיתא (לקמן דף ט:): גבי מולדה דשן גבי מולדה דקרן ליתני: מתני' מן העלייה: ואפי' אין הנוגס שיה שיעור הנוק דבמועד כתיב (שמות כא) ישלם שור תחת השור ולא כתיב ציה דמגופו הנוגס יפרע: (ב) ויקצרוהו צנעלה וגו'. צחוקיה כתיב צספר דצרי הימים: וישנינוהו צנעלה. צאסא מלך יהודה: זני כדמתרגמינן למינהו לזנויה (צראשית א:): כי כרו שוחה ללכרני. צירמיה (ד): כי כרו שוחה ללכרני. צירמיה עשו לו צמוסו. צחוקיה כתיב: ישנינוהו. תלמידיה לעסוק שס צמורה: שלשה. ימים הושיבו שס ישנינה: וחד

(א) לקמן י"ג: (ב) לעיל טו., (ג) נדרים נו. מנחות קח:., (ד) וינלוטו יתמה מלי ונהי, (ה) צ"ב ט: (ו) ושם יתמה רכה, (ז) שייך לעיל צמשה, (ח) מהרי"ט, (ט) שייך לעיל, (י) נדרשית פרשה כ"ח, (יא) [לפינו שס יתמה הכי אלא ר"מ מפרס כן דלית ממנין עד שימות מ"ש מוספות שס וע"ע מוספות מלך סא. ד"ה הדומס,]

תורה אור השלם

1. אריה טורף בדי גורוסיו ומחנק ללבאותיו ומלא טורף חוריו ומעונותיו טורפה: נחוס ב יג וישכב חוקיהו עם אבותיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד ויבאד עשו לו במותו כל יתורה וישכיבוהו למימלא ערף חוריו ומעונותיו: דברי הימים ב לב לג
2. ויקברוהו בקברותיו אשר בדי דוד ויבאד וישכיבוהו במשכב אשר מלא בשמים וזנים מן הקרובים במקומות מועדיה וישכבוהו על שפחה גדולה עד למאד: דברי הימים ב טו ד
3. תשמע ויעקב מבריתם בי יבאי עליהם גזר פתאם כי כרו שוחה ללכרני ופחים ממנו לרגלי: ירמיהו יח כב
4. כי שוחה עמוקה וזנה ויבא צרה נכריה: משלי כג כ
5. ואתה ה' ידעת את כל עצתם עלי לפנות אל תכפר על עינם וחסאתם מלפניך אל תמחו ויהיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם: ירמיהו יח כב

הגהות הב"ח

(א) תוח' ד"ה אפילו מו' עמנות קאי. י"ג וכן פי' רש"י צ"ב דף ט ע"ב:

מוסף רש"י

שהתם משלם חצי נזק מגופו. אינו גובה אלא מן גופו השור ואם אין לו כדי חצי מקו יפסיד המומר (כתובות טא.) ועל כספו דמכריו וחלו את כספו (ועיל טו.) מן העלייה. אס אינו שור כנגד כל הנוק נוטל נכסיו מבימו (שם) מן המיזע שנגבס מוקי. דגני תם כתיב ותלו את כספו, מגופו, ומועד כתיב שלם טור (כתובות טא.) יתנו מוכשלים לפניך. את אשעי עמנות היה מקלל שהיו מקשקשן פסו (ביב טו.)

וחד

שעושיין צדקה הכשילים בבני אדם שאינן מהוגנים כדי שלא יקבלו עליהן שכר: (כ) וכבוד עשו לו במותו מלמד שהושיבו ישיבה על קברו פליגי בה ר' נתן ורבנן חד אמר שלשה וחד

בחצר הניזק וי"ל משום זאב נקט דכיון דלייעד חוזר לקדמותו והוי שן דפטור צרה"ר: הוה חוונה אסורה לכהן: אפי"ן בשעה שעושיין צדקה. ולי"ג ישראל דלאנשי (ב) עמנות קאי: לפניך דקרן (ישעיה נח): שהושיבו ישיבה על קברו. לפי שהרבה מורה ציון ישראל דלמרינן בחלק (סנהדרין דף טז: ע"ש) שצדקו מנן עד צאר שצע ולא מנאו איש אשה מינוק ומינוקת שלא היו צקיאס צטומאה וטהרה ולא על קברו ממש אלא צחוק ארבע אמות דליכא לועג לרש:

דרס ואבל. פירוש שאוכל ממיים כדלמרינן צפרק אלו עוגרין (פסחים דף מט: ושם) מיה ארי דורס ואוכל ואינו ממתין עד שימות אף עם הארץ כו':

והתניא וכן היה. מימה ולוקמה צואצ דאורחיה לטרופו וי"ל דמיה סמס קתני זין צברי זין צואצ ולא הוה מני לשנויי דכרזי כרפון איתא דלמנן דלפי' משונה קרן צחור הניזק נזק שלם משלם מנדקתני לה גבי מולדה דשן כדמסיק: כי תניא מתניתא בארי תרבות ואליבא דר' אלעזר. לא נקט ר' אלעזר לאפקוי רבנן אלא לצבותא נקטיה וה"ק ללא מימא משום דאורחיה לטרופו משלמת נ"ש דאפילו צברי תרבות אליבא דר' אלעזר דודאי לאו אורחיה הוא איכא לאוקמי דהיינו דלמרינן דלמרינן דלמרינן ומאותו הטעם שיתחייב לר' אלעזר יתחייב לרבנן ועוד וי"ל דדוקא מוקי לה כרזי אלעזר משום דמיה סמס קתני זין צברי זין צואצ ולר' אלעזר כיון דהוו בני תרבות לאו אורחיהו לטרופו ומיירי תרבייהו דלמרינן אצל לרבנן דלאו בני תרבות נינהו ואורחיה

דקתני אמתאי נקט צצרימתא שנכנסו שחשדוהו בוונה. דירמיה כהן לפניך דקרן (ישעיה נח): שהושיבו ישיבה על קברו. לפי שהרבה מורה ציון ישראל דלמרינן בחלק (סנהדרין דף טז: ע"ש) שצדקו מנן עד צאר שצע ולא מנאו איש אשה מינוק ומינוקת שלא היו צקיאס צטומאה וטהרה ולא על קברו ממש אלא צחוק ארבע אמות דליכא לועג לרש:

שחשדוהו בוונה. דירמיה כהן לפניך דקרן (ישעיה נח): שהושיבו ישיבה על קברו. לפי שהרבה מורה ציון ישראל דלמרינן בחלק (סנהדרין דף טז: ע"ש) שצדקו מנן עד צאר שצע ולא מנאו איש אשה מינוק ומינוקת שלא היו צקיאס צטומאה וטהרה ולא על קברו ממש אלא צחוק ארבע אמות דליכא לועג לרש: